

George Bacovia

Universul poeziei

Acest univers al poeziei este inclus în volumele “Plumb” 1916, “Scânteie galbene” 1926, “Comedii în fond” 1936, Stanțe burgheze” 1946 și “Poezii” 1956. Urmărind opera lui Bacovia vom constata că avem de a face cu o operă autentică și originală. El mărturisea “mi-a plăcut în artă să urmăresc o problemă. Deși am citit în tinerețe Rebo Baudelaire și alții n-am simțit sufletul românesc vibrând lângă ei. Alt neam, altă vârstă. Noi trebuie să ne străduim pentru originalitatea noastră. Să devenim o ființă organică, nu paraziți sau maimuțe”. Totuși Bacovia va recunoaște influența lui Baudelaire, Rollinat, Urlaine și Edgar Allan Poe în versurile unor poezii ca “Sonet” sau “Finiș”. Acești poeți îl influențează prin gustul pentru oribil, nevroze, iubirea morbidă, culoarea și sunetul care creează sugestia. Din literatura română Bacovia este prevestit de Ion Păun Pincio și Macedonski prin motivul ploilor, al nopților, al corbilor, prin folosirea instrumentelor muzicale și predilecția pentru imagini muzicale. Bacovia aduce o tonalitate nouă în lirica românească. În poezia lui domină cerul de plumb apăsător, orizontul închis, străbătut de corbi, abatoare, ospicii, toamna galbenă, macavrul (macabrul).

Temele poeziei bacoviene sunt:

1.) Existența cotidiană (de fiecare zi, obișnuită) este la el un pustiu lăuntric, care anticipează sfârșitul. Camera în care trăiește poetul este plină de fantasmă, care îl înspăimântă. Ca dovadă poeziile “Gri”, “Singer”:

“Și ninge-n miezul nopții glacial...
Și tu iar tremuri, suflet singuratic,
Pe vatră-n para slabă, în jăratec,—
Încet cad lacrimi roze, de cristal.”

2.) Infernul citadin. Orașul este la Bacovia un târg de provincie cu ulițe desfundate, cu care mărunte, cu noroi, cu dezolare:

“Prin măhălăli mai neagră noaptea pare
Șivoaie-n care triste inundară
Și auzi tușind o rate-n sec, aramă
Prin ziduri vechi ce stau dărâmate.”

(“Sonet”)

Este un oraș cu cârciumi pline de disperați “Seară tristă”. La marginea orașului bacovian e abatorul, un adevărat câmp de execuție “tablou de iarnă”. Orașul are parcuri în descompunere “Decor”, “În parc”, iar în aceste parcuri cântă fanfara militară “Fanfara”. Este un oraș cu copii bolnavi “Moină” și în acest oraș noaptea nu mai stârnește emoții.

3.) Natura la Bacovia este prezentă pron anotimpurile preferate care sunt toamna și iarna. Dintre fenomenele naturii frecvente sunt ploaia, vântul, zăpada. Așa avem în poeziile “Pastel”, “Spre toamnă”, “Nervi de toamnă”, “Plouă”:

“E toamnă, foșnete somn...
Copacii, pe stradă, oftează;
E tuse, e plânset, e gol...
Și-i frig, și burează.”

(“Nervi de toamnă”)

4.) Sentimentul morții. În orașul bacovian se înmulțesc decesele, poetul ajunge să se considere și el un cadavru, cum se întâmplă în poezia “Renunțare”:

“Se uita-n grădina noastră
Luna albă, moartă —
Plumb, — corpul meu căzu
Pe banca de piatră.”

5.) Erosul este prezentă în poezia lui Bacovia. Casa iubitei este pentru poet adăpost ca și în poezia “Decembrie”.

Coloristica poeziei bacoviene

Influențat într-o oarecare măsură de simboțiștii francezi Bacovia își exteriorizează impresiile prin corespondențe muzicale folosindu-se de variate tonuri de culoare. Una dintre culorile preferate este negru, prin care se realizează o atmosferă de infern. Avem poezia “Negru” în care se găsesc alăturate sicrie metalice, ase și negre, flori carbonizate, veșminte funerare. Nu numai lumea materială este simbolizată prin negru ci și lumea sentimentelor. În acest decor învăluit în negru tristul Amor are penele carbonizate. Uneori negru apare în contrast cu albul creând un decor de doliu funerar. Dovadă poezia “Decor” în care:

“Copacii albi, copacii negri
Stau goli în parcul solitar
Decor de doliu funerar
Copacii albi, copacii negri.”

Alături de negru Bacovia folosește violetul. În amurgul de toamnă violet plopilor îi par poetului niște “apostoli în odăjdii violete”. Până și frigul în imaginația sa are culoarea violetului în “Plumb de iarnă”. Ca să transcrie sentimentul tristeții sfâșietoare poetul îi asociază violetului galbenul:

“În toamna violetă
Pe galbene alei
Poeții triști declamă
Lungi poeme.”

Galbenul este la Bacovia culoarea maladivului (bolii) și a mizeriei:

“Și noaptea se lasă
Murdară și goală
Și galbeni trec bolnavi
Copii de la școală.”

(“Moină”)

Roșul când apare incidental în poezia bacoviană este culoarea fizici (tuberculoză) și e figurat prin sângele tuberculaților “al atacaților”. Într-un amurg bolnav, însângerat frunzele curg de pe ramuri ca “lacrimi mari de sânge”. Tot de sânge pare lacul și luna.

Peste acest peisaj colorat când în gri, când în fumuriu de plumb, când în galben, negru, violet Bacovia așează viețile oamenilor.

Plumb

“Dormeau adânc sicriele de plumb
Și flori de plumb și funerar vesmânt —
Stam singur în cavou... și era vânt...
Și scârțâiau coroanele de plumb.

Dormea întors amorul meu de plumb
Pe flori de plumb, și-am început să-l strig —
Stam singur lângă mort... și era frig...
Și-i atârnam aripele de plumb.”

Face parte din volumul “Plumb” apărut în 1916. Se pare că are la bază și un element autobiografic: o vizită pe care Bacovia o face la Bacău la cavoul familiei Sturza. În cavou erau niște sicrie masive de plumb peste care erau depuse covoare de plumb. Acest interior straniu lui-a impresionat pe scriitor și îl găsim prezent în poezia “Plumb” care prin întregul ei contest realizează un univers și o artă poetică. Poezia este formată compozițional din două catrene simetrice. Avem un cadru format din cavou care poate să fie simbol al cavoului ca și casă, oraș, lumea meschină sau propriul corp în care sălășluiește un suflet de plumb.

Poezia cuprinde câteva motive principale printre care acela de moarte sugerat prin concepte de moarte, ca sicrie de plumb, funerar, vestmânt, mort și cavou. Moartea mai este sugerată și prin concepte de somn, poetul arătând că “dormeau adânc sicriele de plumb”, iar mai departe “dormeau întors amorul meu de plumb”. Același motiv al morții este sugerat și prin conceptul de iarnă. În cavou era vânt, lângă mort era frig. Pe lângă motivul principal al morții apar și motive secundare, ca amor, tristețe, însingurare.

“Dormea întors amorul meu de plumb
Pe flori de plumb, și-am început să-l strig —
Stam singur lângă mort... și era frig...
Și-i atârnam aripele de plumb.”

În cadrul poeziei cuvântul cheie este “plumb” repetat obsesiv. Cuvântul este întâlnit în realizarea rimei din versurile 1 și 4 în fiecare strofă, precum și în realizarea cezurii (o pauză în mijloc de vers) versului al doilea.

Bacovia folosește sensuri ale cuvintelor pentru a rezulta simboluri. Astfel nemișcarea, încremenirea sunt cuprinse în cuvintele referitor la sicrie de plumb. Greutatea, oboseala, incapacitatea de a zbura datorită iubirii au ca simbol amorul cu aripile de plumb.

În ce privește limbajul poeziei se poate urmări evoluția de la epitet la metaforă. Astfel straniul are ca metaforă amor de plumb. Apăsător are metafora aripile de plumb. Această metaforă amintește de albatrosul rănit al lui Charles Baudelaire. Sărăcia are ca

metaforă flori de plumb, sicrie de plumb. De la metaforă Bacovia ajunge la simbol ca putere de sugestie. Întreaga atmosferă sugerează monotonia, plictisul, mediul meschin cu străluciri de o clipă, de aceea Bacovia folosește plumbul, care are o culoare cenușie, dar care zgâriat dobândește un luciu, care se oxidează repede. Folosirea plumbului este o influență simbolistă, fiindcă simboțiștii erau preocupați de magie. și în această activitate plumbul se topește, se aruncă în apă rece și forma pe care o ia duce la diferite interpretări. Întreaga poezie reflectă de fapt soarta intelectualului într-un oraș provincie.

În cadrul poeziei se remarcă muzicalitatea versurilor, poezia în ansamblu seamănă cu tânguirea unui suflet apăsător. Muzicalitatea se realizează prin folosirea cuvântului plumb, cuvânt cu sonoritate închisă în care o vocală este închisă între patru consoane. Muzicalitatea se realizează și prin folosirea sunetelor închise în cuvintele puse în finalul versurilor “vesmânt”, “vânt”. Bacovia folosește cuvinte stridente cu valoare onomatopeică “scârțâiau”, “strig”, “frig”. Au o mare frecvență vocalele u, î și se repetă diftongul au, triftongul erau urmate de a inițial al cuvântului următor, care sugerează geamătul poetului ca erou al atmosferei apăsătoare.

Elementele morfo-sintactice au o simetrie aproape perfectă reflectă monotonia. Avem verbe la imperfect care accentuează atmosfera macabră. “dormea”, “scârțâia”. Apariția verbului “să strig” precedat de “am început” exprimă momentul de tensiune maximă, exasperarea poetului. Repetarea conjuncției “și” di versul 1 și 4 evidențiază cauza disperării poetului:

“Stam singur lângă mort... și era frig...
Și-i atârnav aripile de plumb.”

Lacustră

“De-atâtea nopți aud plouând,
Aud materia plângând...
Sunt singur, și mă duce-n gând
Spre locuințele lacustre.

Și parcă dorm pe scânduri ude,
În spate mă izbește-un val —
Tresar prin somn, și mi se pare
Că n-am tras podul de la mal.

Un gol istoric se întinde,
Pe-aceiași vremuri mă gândesc...
Și simt cum de atâta ploaie
Piloții grei se prăbușesc.

De-atâtea nopți aud plouând,
Tot tresărind, tot așteptând...
Sunt singur, și mă duce-n gând
Spre locuințele lacustre.”

Poezia comunică un sentiment al însingurării totale într-o lume de care poetul se simte despărțit printr-un gol istoric. Sentimentul este de dezagregare a individului sub imperiul apei, individ apropiat de moarte. În poezia altor scriitori focul purifică, apa fertilizează. La Bacovia aceste două elemente reprezintă moartea lentă.

În cadrul poeziei avem o succesiune de motive: Noaptea, ploaia, golul, moartea, plânsul, nevroza.

Descoperiri în poezie o suprapunere de planuri. Avem un plan exterior al lumii și al naturii și un plan interior al poetului. Legătura dintre planuri se realizează prin percepții pornite din subconștient. Poetul tresare dintr-un somn similar morții și începutului, somn agitat fiindcă generează amenințarea morții. Somnul lui Bacovia este răsturnat fiindcă presupune coșmar. El descoperă o realitate care îl desființează ca om strivind orice inițiativă. Prima și ultima strofă sugerează dimensiunea infinitului printr-o senzație auditivă. Cele două strofe sunt aproape identice cu deosebirea celui de al doilea vers:

“De-atâtea nopți aud plouând,
Aud materia plângând...
Sunt singur, și mă duce-n gând
Spre locuințele lacustre.”

Versul al doilea schimbat în ultima strofă “Tot tresărind, tot așteptând...” are valoare de simbol semnificând adâncirea însingurării până la dispariția totală.

Amintirea locuințelor lacustre semnifică întoarcerea ni timp ce subliniază sentimentul singurătății. Starea de nevroză provocat de plânsul materiei din prima strofă se corectează cu frica din a doua. În existența primitivă podul rămas la mal înseamnă un pericol. De aceea poetul tresare prin somn “... și mi se pare / Că n-am tras podul de la mal”. În această strofă deja imaginile vizuale sunt înlocuite cu cele tactile și organice, care le simțim cu organe vitale.

Aici apare epitetul ud în care intră simbolul de solitudine (singurătate) plâns, necunoscut, poetul afirmând:

“Și parcă dorm pe scânduri ude,
În spate mă izbește-un val —“.

Nu găsim din partea poetului nici un gest de apărare atunci când își dă seama că este amenințat de moarte fiindcă “n-am tars podul de la mal”.

În strofa a III.-a poetul se confundă cu începutul afirmând:

“Un gol istoric se întinde,
Pe-același vremuri mă gândesc...”.

Imaginea piloților grei simbolizează apăsarea, dar se include și timpul greu, succesiunea nopților, lumea însăși este grea, poetul simțind o înfrângere interioară.

În ultima strofă sentimentul de monotonie exasperantă îl redau gerunziile plouând, așteptând, care rimează cu substantivul gând. Întreaga viață este o eroziune redată de Bacovia prin pilonii izbiții continuu de apă și care în final se prăbușesc. Poetul aude plânsul naturii ca simbol al însingurării, al izolării:

“De-atâtea nopți aud plouând,
Tot tresărind, tot așteptând...
Sunt singur, și mă duce-n gând
Spre locuințele lacustre.”

www.referateok.ro – cele mai ok referate